

Euripdesprijs en Fiere Margrietjuweel 2006.

Zaterdag 10 juni was het weer zo ver. Het theaterseizoen werd afgesloten met de bekendmaking van de laureaten van de Euripdesprijs en het Fiere Margrietjuweel. Na de voorlezing van de verslagen werd de Euripdesprijs toegekend aan “Puntilla en zijn knecht Matti” bij Toneel Heverlee in een regie van Jan Reynaerts.

Het Fiere Margrietjuweel ging voor de tweede maal naar Edelhard Moens voor zijn rol van Le Vicomte de Valmont in “Les Liaisons Dangereuses” bij de Reynaertghesellen in een regie van Gina Riti.

Het verslag van de genomineerden kan je downloaden via bijgevoegde link.

Verslag genomineerden Euripidesprijs

De eerste nominatie – in volgorde van optreden – gaat naar “Heuvels van blauw” van Dennis Potter bij Toneel 4 in een regie van Steven Devillé.

Eigenlijk zou ik hier nu in korte broek en met bretellen moeten staan. Maar de rest van de jury vond dat wat overdreven. Ze vonden me zo al kinds genoeg.

En daarmee is de link gemaakt naar deze heerlijke productie van Toneel 4. Het verhaal van spelende kinderen met op de achtergrond de voortdurende dreiging van de oorlog. De oorlog als décor voor een groot drama in een kinderleven.

Regisseur Steven Devillé zorgde voor een sterke personenregie. De verschillen in karakter waren mooi getekend, met heel veel afwisseling. Hij heeft ook het poëtische van het geheel goed aangevoeld en met heel veel klasse overgebracht op het publiek. Hij heeft alles heel sober gehouden, omdat dat nu eenmaal het best past voor dit stuk.

De cast van zeven acteurs en actrices was zeer homogeen. Er werd met veel enthousiasme gespeeld, als echte kinderen, met veel variatie ook. Misschien toch een speciale vermelding voor Jan Vansantvoet die het publiek echt kippenvol bezorgde en voor Rudi Mensaert die hier een schitterende prestatie neerzette. Maar ook alle anderen brachten ieder voor zich een meerwaarde voor dit stuk.

De techniek stond geheel ten dienste van het stuk. Het mooie en sobere décor van Ivo Kerkhofs werd door een subtiele belichting heel suggestief. De mooie muziek versterkte alleen maar de zeer speciale sfeer.

En deze speciale sfeer kan misschien nog het best samengevat worden door de volgende woorden:

doorheen mijn hart blaast kou
een wind uit verre velden
wat zijn die heuvels van blauw,
die hoeves, die bomen als spelden?

't is het land van verloren vreugd
ik zie het helder plan
van de blije weg uit mijn jeugd,
waar ik nooit meer komen kan

De tweede nominatie gaat naar “ Les liaisons dangereuses “ van Pierre Antoine François Choderlos de Laclos, kortweg mijnheer Laclos, door de Reynaertghesellen in een regie van Gina Riti.

Beste Reynaertghesellen, beste mevrouw Gina Riti,

Met deze brief willen wij u van harte feliciteren met de productie van “ Les Liaisons dangereuses “. Mevrouw Riti heeft geopteerd voor de vertaling van Danny Timmermans en daar heeft zij heel goed aan gedaan. Bij de regie zijn er duidelijk keuzes gemaakt. En alle keuzes zijn voor discussie vatbaar. Zo opteerde regisseur Riti voor een moderne, geestige en schalkse benadering met veel aandacht voor beweging en beelden. Inventief, creatief en gedurfd en ook spelend met licht en klank.

Wij vinden ook, beste Reynaertghesellen, dat mevrouw Riti zeer goed werd geholpen door een uitstekende cast. Zij geloofden duidelijk in de speciale benadering van hun regisseur en dat straalden zij ook uit.

Naast Edelhard Moens, waar wij in een later schrijven nog zullen op terugkomen, willen wij toch ook een speciale pluim geven aan Frie Huybregts, Klaartje Devillé en Wim Vandebroek. Maar ook alle anderen maakten van “ Les Liaisons ” een schitterende voorstelling.

Mogen wij, de nederige jury, u toch nog een kleine bedenking meegeven: er waren bij ons grote meningsverschillen over de “ hoepelrok “ van Madame de Merteuil. Laat dat echter uw trots en fierheid over deze onvergetelijke productie niet verminderen, Uw toegenegen jury van de Euripidesprijs.

En eigenlijk zou er nu, in de lijn van het stuk, ritmisch handgeklap moeten volgen. Maar vermits dat moeilijk te synchroniseren valt vraag ik gewoon een daverend applaus voor “ Les liaisons dangereuses “ en de Reynaertghesellen.

De derde nominatie gaat naar “ Mijnheer Puntila en zijn knecht Matti “ van Bertolt Brecht door Toneel Heverlee in een regie van Jan Reynaerts.

TH heeft zeker niet voor de gemakkelijkste weg gekozen: een stuk uit de jaren '40 over thema's en situaties die op het eerste gezicht een beetje uit de tijd lijken. Niets is minder waar. Mijnheer Puntila blijft van alle tijden. De regie van Jan Reynaerts is klassiek en modern tegelijk, is tegelijk Brechtiaans en hedendaags. Zijn regie was spitsvondig, origineel, boeiend en rijk aan fantasie.

Hij werd daarbij geholpen door een fantastische technische ondersteuning: décor, rekwisieten, klank, belichting, grime en kledij waren gewoon op topniveau.

Het muziekgedeelte stond onder leiding van Jos Stroobants: een garantie voor kwaliteit. De liederen werden daarenboven ook prachtig gezongen door o.a. Patrick Desmet en Kris Vervloet.

Voor deze productie beschikte regisseur Jan Reynaerts over een grote groep uitstekende acteurs en actrices. Een absolute noodzaak om een dergelijk stuk tot een goed einde te brengen. Iedereen acteerde op hoog niveau. Dat er drie nominaties uit deze productie komen is hoogst uitzonderlijk maar ligt helemaal in de lijn van het hoge niveau waarop er geacteerd werd.

Wie niet kan genomineerd worden maar waar we toch niet omheen kunnen is Georges Christens als de knecht Matti. Hij speelde schalks, guitig, venijnig, dubbel en complex

tegelijk. En hij deed dat op een sobere manier. Misschien moeten we hem buiten categorie maar eens “ Het Fiere Matti Juweel “ toekennen.
Een combinatie van een goed stuk, een sterke regie, uitstekende acteerprestaties en een voortreffelijke techniek verklaart waarom deze productie bij de absolute toppers van dit seizoen behoort.
Een welverdiend applaus voor “Mijnheer Puntila en zijn knecht Matti “ en Toneel Heverlee.

Verslag genomineerden Fier Margrietjuweel

De eerste genomineerde is Tinne Grolus voor haar rollen van “ echtgenote “ en “ actrice “ in “ Reigen “ van Arthur Schnitzler bij “Willighe Vanckenis “ onder artistieke begeleiding van Kim Bastaits.

Velen zullen de wenkbrauwen fronsen bij het horen van de naam “ Willighe Vanckenis “. Het is een groep waarvan de kiemen gelegd zijn in 2001 maar die pas vorig jaar de eerste keer op onze Leuvense podia verscheen. Met eigenzinnige producties, producties met een risico, met heel veel enthousiasme en inzet.

Nog meer mensen zullen de schouders ophalen bij de naam Tinne Grolus.

“ Who the F..... ?” Inderdaad. En we moeten toegeven: ook de jury was verrast door haar eerste optreden in zaal Malpertuis. Ze heeft ons hart veroverd.

Waar zij in het begin van het stuk letterlijk en figuurlijk nogal op de achtergrond blijft, komt zij nadien meer en meer naar voren en laat zij haar grote acteertalent zien. Zij straalt klasse uit, métier en zelfzekerheid. Ze heeft een enorme présence. Ze heeft een zeer goede taal, een sobere mimiek en een sobere speelstijl: beheerst maar efficiënt. Dit alles valt het meest op in haar rol van “ actrice “.

Het is vanzelfsprekend dat zij zeer goed geholpen wordt door haar tegenspeler Jerry Olbrechts die zelf ook een zeer goede prestatie levert en waarmee zij een duo vormt dat gensters laat zien.

Hoe dan ook, Tinne Grolus is voor ons één van de ontdekkingen van dit toneelseizoen en we kunnen alleen maar hopen dat alle toneelliefhebbers in de toekomst deze groep en deze actrice zullen leren kennen.

De tweede nominatie gaat naar Tuur Janssens voor zijn rol van “ Mijnheer Puntila “ in “ Mijnheer Puntila en zijn knecht Matti “ van Bertolt Brecht bij Toneel Heverlee in een regie van Jan Reynaerts.

Ik hoorde wel eens zeggen dat de rol van Puntila een rol is “ die op het lijf van Tuur Janssens is geschreven “. Welnu, beste mensen, dit is niet zo. Bertolt Brecht kende Tuur Janssens niet. Dat Tuur er toch in slaagt in de huid van Puntila te kruipen, bewijst alleen maar zijn grote talent.

Hij is enerzijds de grootgrondbezitter, de kleine dictator die iedereen manipuleert en naar zijn pijpen laat dansen; anderzijds is hij de dronken Puntila die zijn gevoelens de vrije loop laat, die neerkomt uit zijn ivoren toren en die met zijn werkvolk drinkt en schranst. Hij speelt beide facetten van deze complexe rol met het grootste gemak.

In het samenspel met de anderen is hij uitstekend en zeker met zijn knecht Matti zien we de immense ervaring boven drijven.

Naargelang de graad van dronkenschap schakelt hij moeiteloos over van het Algemeen Nederlands naar het Leuvens en hij beheerst beide wereldtalen tot in de perfectie. Het is duidelijk dat Tuur deze rol met veel enthousiasme speelde: het spelplezier droop er letterlijk vanaf. Het kan natuurlijk ook zweet zijn geweest. Mede door de sterke prestatie van Tuur Janssens is “ Mijnheer Puntila “ één van de toproducties van het seizoen geworden.

De derde nominatie gaat naar Edelhard Moens voor zijn rol van Vicomte de Valmont in “ Les liaisons dangereuses “ van – we zullen het kort houden – mijnheer Laclos bij de Reynaertghesellen in een regie van Gina Riti.

Edelhard Moens speelde de rol van Valmont met een grote natuurlijkheid en een nog grotere intrinsieke klasse. Zijn taal is nagenoeg perfect. Hij bewijst dat Algemeen Nederlands ook natuurlijk kan gesproken worden en dan ook nog heel mooi is. Een voorbeeld voor velen.

Hij beweegt soepel en hij is mimisch heel sterk. Zijn lichaamsexpressie blijft boeien, zelfs als hij niet rechtstreeks bij de actie betrokken is. Een plezier om naar te kijken. Heel dikwijls wordt Edelhard gecast als “ de charmeur “. Wij vermoeden dat dit een soort “ tweede natuur “ van Edelhard is. Maar volgens ons gaat hij nu veel verder. Hij speelt niet alleen de charmeur, maar hij slaagt erin om aan deze rol verschillende lagen te geven waardoor hij veel complexer wordt.

Hij varieert van arrogant en hautain over charmant en verleidelijk naar broos en breekbaar. En dit is geen sinecure.

Het is evident dat voor dergelijk soort rollen het gevaar van “ overacting “ steeds op de loer ligt. Edelhard heeft deze rol echter op een zeer gecontroleerde en sobere manier gespeeld waardoor de intensiteit nog groter werd. Ook het samenspel met de anderen was van een bijzonder hoog niveau.

Met de rol van Vicomte de Valmont heeft hij een nieuwe parel toegevoegd aan zijn reeds zo schitterende kroon.

De vierde nominatie gaat naar Tina Vertommen voor haar rol van “ Eva “ in “ Mijnheer Puntila en zijn knecht Matti “ van Bertolt Brecht bij Toneel Heverlee in een regie van Jan Reynaerts.

Tina speelde een typische Brecht-figuur. En dat is niet zo gemakkelijk om te spelen. Men mag immers het overdrijven niet overdrijven. Zij ging er echter nooit over waardoor zij zeer overtuigd vertederend overkwam als de niet al te snuggere , eerder simpele dochter van Puntila.

Kijken naar Tina in de rol van Eva is een genot. Zij dartelt en danst over de scène en bespeelt met een klare en duidelijke stem alle toonhoogtes. Zij gebruikt daarbij heel consequent een speciaal accentje dat haar nog een extra sympathiek kantje geeft.

Qua lichaamstaal is zij haast niet te verbeteren. Zij is zo’n heerlijk contrast met haar vader, de – laat mij toe het te zeggen – ietwat loggere Puntila en de – vooral in het begin – wat donkere figuur van Matti. Het is zalig om haar te zien evolueren doorheen het stuk. Zij houdt haar frêle figuurtje vast tot op het einde en kent geen moment van verzwakking. Zeer goede expressie en mimiek, uitstekende taal en articulatie, het goed inspelen op de medeacteurs en actrices, en een zeer goede timing zijn nog een heleboel troeven die maken dat de prestatie van Tina ongetwijfeld bij de topprestaties van dit seizoen behoort.

De vijfde nominatie gaat naar Kris Vervloet voor haar rollen van “ Koeienmeisje, advocaat en kind “ in “ Mijnheer Puntila en zijn knecht Matti “ van Bertolt Brecht bij Toneel Heverlee in een regie van Jan Reynaerts. Kris Vervloet is een begenadigde actrice. Zij beschikt over heel wat talenten. In deze productie laat zij haar komisch talent in al zijn facetten zien. Zij speelt elke rol of rolletje bijna bangelijk natuurlijk. Elke beweging zit juist. Haar dictie en taalgebruik zijn een streling voor het oor. Een perfecte stembeheersing, een onovertroffen mimiek en een natuurlijke beweeglijkheid zijn eens te meer haar grote troeven.

Vooraf in haar rol van “ koeienmeisje “ wist zij het publiek te imponeren. Laat mij toe het te zeggen, maar zij maakte hier van “niets “... “ iets “. En dat was dan telkens verrassend, grappig, spits en creatief. Haar feeling en perfecte timing waren hierbij noodzakelijke elementen. “ Het sympathieke koeienmeisje “ blijft op het netvlies van velen gegrift.

Wij zijn géén jury van het Songfestival. Gelukkig maar. Maar toch: als Kris begon te zingen, hield het publiek de adem in.

Wie schitterde ooit met een koe als tegenspeelster? Voor de ouderen onder ons: inderdaad... Fernandel. Wie schitterde ooit met een mond vol articulatiereemmende attributen? Inderdaad: Marlon Brando in “ The Godfather “.

Kris Vervloet combineert in “ Puntila “ beide grootheden en voegt daar een sausje van haar eigen onnavolgbare humor aan toe. Een glansprestatie.